

SUURÕNNETUSE OHUGA JA OHTLIKE ETTEVÕTETE AVAANDMETE SELETUSKIRI

Koostajad: Lenne-Liisa Heinoja,
PÄA arendusosakond

Tallinn
2022

SISUKORD

AVAANDMETE ÜLDKIRJELDUS.....	2
ANDMETE AVALDAMISE KRITTEERIUMID	2
ANDMETE FORMAAT.....	2
ANDMEELEMENTIDE KIRJELDUSED	2

AVAANDMETE ÜLDKIRJELDUS

Avaandmete (i.k. *open data*) all mõistetakse masinloetavas formaadis andmeid, mida võivad kõik vabalt ja avalikult kasutada.

Suurõnnetuse ohuga¹ ja ohtlike² ettevõtete andmestiku puhul on tegemist Päästeameti poolt ruumiandmete halduse keskkonnas hallatavate andmetega. Andmestik annab ülevaate suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtete paiknemisest, ohualadest (ohtliku ala suurus, ohuallika koordinaat), tegevusalast, doominoefekti võimalikkusest, sh mõjutatud ettevõtetest, peamisest ohu tüübist (mürgisus, soojuskiirgus, ülerõhk, põlemist soodustav), kemikaali andmetest (nimetus ja maksimaalne kogus) ning avalikkuse teavitamise infovoldiku aadressist.

Suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtete andmete allikas on Päästeameti päästeinfosüsteemi (PÄIS) ohutuse infosüsteem (OIS). Andmeid kasutades tuleb arvestada, et OIS-i kantud suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtete andmeid täiendatakse vastavalt Päästeameti poolt teostatava kemikaaliohutuse järelevalve või dokumentide menetluse käigus saadud infole. Seetõttu ei pruugi OIS-i kantud ettevõtete arv ja neid puudutav info olla lõplik, vaid antud ajahetkel Päästeametile teadaolev. Avaldatavad andmed võivad tööprotsessi käigus täieneda ja muutuda. See tähendab ka seda, et varem avaldatud andmed võivad iga avaldamiskorraga muutuda.

Suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtetega seotud avaandmete eesmärk on teavitada avalikkust ja ohustatud inimesi ning anda infot erinevatele riskianalüüside, planeeringute ja valmisoleku planeerimisega seotud ametkondadele.

ANDMETE AVALDAMISE KRITEERIUMID

Avaandmetena avaldatakse kõik suurõnnetuse ohuga ja ohtliku ettevõtted ja nende andmed, millel on OIS-is märgitud käitise olekuks „Aktiivne“. Käitise olekute korral „Arhiveeritud“ või „Passiivne“ suurõnnetuse ohuga ja ohtlikuid ettevõtteid ja nende andmeid arvandmetena ei kuvata.

Käitise tegevusalade „Pürotehnika“ ja „Lõhkematerjal“ korral ei kuvata ohtlike käitiste avaandmetes välja kemikaali nimetusi ja maksimaalseid koguseid.

Üldjuhul on iga käitise kohta lisatud üks ohuallika koordinaat ning sellele vastav ohuala. Kuid mõningate käitiste korral asuvad ohuallikad territooriumil erinevates kohtades ning seetõttu võib olla ühe käitise kohta lisatud mitu ohuallika koordinaati ja ohuala. Sellisel juhul kuvatakse

¹ Kemikaaliseadus § 21 lõige 4: Suurõnnetuse ohuga ettevõtte on käitis, kus kemikaali käideldakse künniskogusest suuremas koguses. Suurõnnetuse ohuga ettevõtted jagunevad ohtlikkuse suurenemise alusel B- ja A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõteteks.

² Kemikaaliseadus § 21 lõige 3: Ohtlik ettevõtte on käitis, kus kemikaali käideldakse ohtlikkuse alammäärast suuremas ja künniskogusest väiksemas koguses. Ohtlik ettevõtte on C-kategooria ettevõtte.

avaandmetes (ohtlikud kaitised ja ohtlike kaitiste ohualad) ühte kaitist mitu rida, kuid kaitise ID ja muud andmed jäävad samaks, välja arvatud ohuallika koordinaat ja raadius ehk ohuala suurus.

Kaitised, millel ohuala ei ole tavapärase raadius ja ohuala suurus vaid erikujuline (nt ovaalina), siis nende korral ei kuvata avaandmetes ohuallika koordinaati, kuid kuvatakse avaandmetes ohuala vektorandmed.

Kui andmete järgi kaitise ohuala puudub või raadius on 0, siis selle kaitise andmestikku ei kajastata ohualade andmestikus.

Avaandmeid avalikustatakse 1 kord nädalas esmaspäeviti. Varem avaldatud andmed võivad iga avaldamiskorraga täpsustuda või muutuda. Andmekomplekti kuuluvad andmeväljad on valitud Päästeameti poolt nii isikuandmete kaitsest lähtudes kui ka andmekvaliteeti ja analüütilist väärtust arvestades.

ANDMETE FORMAAT

Suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtete andmed jagunevad kaheks andmekomplektiks: ohtlikud kaitised ja ohtlike kaitiste ohualad. Iga andmekomplekt avaldatakse csv ja gpkg formaadis:

1. ohtlikud_kaitised.csv ja ohtlikud_kaitised_ohualad.csv – csv failis kasutatakse andmeelementide eraldajana semikoolonit ja kodeeringuna on kasutusel UTF-8.
2. ohtlikud_kaitised.gpkg ja ohtlikud_kaitised_ohualad.gpkg – gpkg formaadis andmed on punktandmed, mis on esitatud UTF-8 kodeeringus ja koordinaatsüsteemis L-EST97.

ANDMEELEMENTIDE KIRJELDUSED

OHTLIKUD KÄITISED:

Andmeelement	Andmeelemendi kirjeldus	Andmeelemendi tüüp
fid	Geopackage failiformaadis kasutatud primaarvõti. Tegemist on Geopackage enda sisemise numbriga. Andmevälja ei eksisteeri csv failis!	Integer64

Nimi	Suurõnnetuse ohuga ja ohtliku ettevõtte nimi (kätaja nimi + kätise nimi)	String
Kaitise_id	Kätise unikaalne tunnus	Real
Aadress	Kätise tegevuskoha aadress	String
X_tegevuskoht	Tegevuskoha aadressi järgi määratud X-koordinaat L-EST koordinaatsüsteemi alusel	Real
Y_tegevuskoht	Tegevuskoha aadressi järgi määratud Y-koordinaat L-EST koordinaatsüsteemi alusel	Real
X_ohuallikas	Ohuallika keskpunkti X-koordinaat L-EST koordinaatsüsteemi alusel	Real
Y_ohuallikas	Ohuallika keskpunkti Y-koordinaat L-EST koordinaatsüsteemi alusel	Real
Kaitise_ohtlikkus	kemikaalseaduse alusel kätiste klassifikaator: suurõnnetuse ohuga (A, B) ning ohtlik (C) ettevõtte	String
Tegevusala	Päästeameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt kasutatav kätiste jaotus	String
Doomino_efekt	on kätise või kätiste rühmade puhul võimalik suurem suurõnnetuse risk või selle raskemad tagajärjed kätiste geograafilise asukoha ja vastastikuse kauguse ning nendes paiknevate ohtlike ainete varu tõttu (juhul, kui kätis võib põhjustada doominoefekti, kuvatakse väljal väärtus „true“). Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Mojutatud_ettevõtted	doominoefekti olemasolul kuvatakse andmeväljale mõjutatavad suurõnnetuse ohuga ja ohtlikud ettevõtted	String
Murgisus	kui ohuala on seotud mürgiste ainetegega, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“). Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String

Soojuskiirgus	kui ohuala on seotud soojuskiirgust põhjustavate ainetega, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“) . Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Ulerohk	kui ohuala on seotud ülerõhku põhjustavate ainetega, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“) . Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Polemist_soodustav	kui ohuala on seotud hapnikuga, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“). Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Kemikaalid	käitises käideldavad kemikaalid ja nende maksimaalsed kogused	String
Infovoldik	kuvatakse suurõnnetuse ohuga ettevõtete korral, kui neil on koostatud teave ohusabinõude ³ kohta ehk infovoldik	String
Lon_ohuallikas	pikkuskraad rahvusvahelise geodeetilise koordinaatsüsteemi järgi (WGS 84), esitatud kümnendkraadis kuue komakoha täpsusega	Real
Lat_ohuallikas	laiuskraad rahvusvahelise geodeetilise koordinaatsüsteemi järgi (WGS 84), esitatud kümnendkraadis kuue komakoha täpsusega	Real

OHTLIKE KÄITISTE OHUALAD:

Andmeelement	Andmeelemendi kirjeldus	Andmeelemendi tüüp
fid	Geopackage failiformaadis kasutatud primaarvõti. Tegemist on Geopackage enda sisemise numbriga. Andmevälja ei eksisteeri csv failis!	Integer64

³ Majandus- ja taristuministri 01.03.2016 määrus nr 18 § 6 lõige 1.

WKT	Ohualaga seotud vektorandmed	
Nimi	Suurõnnetuse ohuga ja ohtliku ettevõtte nimi (kätaja nimi + kätise nimi)	String
Kaitise_id	Kätise unikaalne tunnus	Real
Aadress	Kätise tegevuskoha aadress	String
Raadius	Ohuala ehk ohtliku ala suurus	String
X_ohuallikas	Ohuallika keskpunkti X-koordinaat L-EST koordinaatsüsteemi alusel	Real
Y_ohuallikas	Ohuallika järgi määratud Y-koordinaat L-EST koordinaatsüsteemi alusel	Real
Lon_ohuallikas	pikkuskraad rahvusvahelise geodeetilise koordinaatsüsteemi järgi (WGS 84), esitatud kümnendkraadis kuue komakoha täpsusega	Real
Lat_ohuallikas	laiuskraad rahvusvahelise geodeetilise koordinaatsüsteemi järgi (WGS 84), esitatud kümnendkraadis kuue komakoha täpsusega	Real
Kaitise_ohtlikkus	kemikaalseaduse alusel kätiste klassifikaator: suurõnnetuse ohuga (A, B) ning ohtlik (C) ettevõtte	String
Tegevusala	Päästeameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt kasutatav kätiste jaotus	String
Doomino_efekt	on kätise või kätiste rühmade puhul võimalik suurem suurõnnetuse risk või selle raskemad tagajärjed kätiste geograafilise asukoha ja vastastikuse kauguse ning nendes paiknevate ohtlike ainete varu tõttu (juhul, kui kätis võib põhjustada doominoefekti, kuvatakse väljal väärtus „true“). Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Mojutatud_ettevõtted	doominoefekti olemasolul kuvatakse andmeväljale	String

	mõjutatavad suurõnnetuse ohuga ja ohtlikud ettevõtted	
Murgisus	kui ohuala on seotud mürgiste ainetega, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“). Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Soojuskiirgus	kui ohuala on seotud soojuskiirgust põhjustavate ainetega, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“) . Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Ulerohk	kui ohuala on seotud ülerõhku põhjustavate ainetega, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“) . Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Polemist_soodustav	kui ohuala on seotud hapnikuga, kuvatakse väljal väärtus „true“ (muul juhul „false“). Olemuslikult on tegemist Boolean tüüpi andmeväljaga	String
Kemikaalid	käitises käideldavad kemikaalid ja nende maksimaalsed kogused	String
Infovoldik	kuvatakse suurõnnetuse ohuga ettevõtete korral, kui neil on koostatud teave ohusabinõude ⁴ kohta ehk infovoldik	string

⁴ Majandus- ja taristuministri 01.03.2016 määrus nr 18 § 6 lõige 1.